

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

01 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență :

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Aronov Roman în numele inculpatului Miroșnicenco Andrei, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Strășeni /sediul Central/ din 18 decembrie 2018 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Miroșnicenco Andrei Xxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. xxxx, str. xxxx, ap. xx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 20.09.2018 – 18.12.2018 (prima instanță);
2. 17.01.2019 – 06.03.2019 (instanța de apel);
3. 18.04.2019 – 01.08.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 18 decembrie 2018. Miroșnicenco Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i aplicată măsura de constrângere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu surpaveghere riguroasă și îndreptat la tratament în IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie din mun. Chișinău.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că inculpatul Miroșnicenco Andrei, având intenția directă îndreptată spre privarea ilegală de libertate a unei persoane, în perioada de timp 25 martie 2017 - 2 ianuarie 2018, profitând cu bună-știință de starea de neputință a fratelui său XXXXXX XXX, care se datorează dezabilității severe a acestuia din copilărie și diagnozei retard mintal profund, intenționat nu i-a permis ultimului să iasă din apartamentul unde locuiau, situat în or. xxxx, str. xxxx, ap. xx, unde l-a ținut închis contrar voinței acestuia și nici nu a permis nimănui să-l viziteze, până când de către colaboratorii Inspectoratului de poliție Strășeni, la domiciliul său a fost efectuată percheziția, în cadrul căreia XXXXX XXXX a fost eliberat, fiind ulterior internat la Spitalul raional Strășeni, pentru acordarea ajutorului medical.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Miroșnicenco Andrei în baza art. 166 alin. (2), lit. c) Cod penal, ca privațiune ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia, săvârșită profitând de starea de neputință cunoscută a victimei, care se datorează dezabilității.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Aronov Roman în numele inculpatului Miroșnicenco Andrei, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Miroșnicenco Andrei să fie absolvit de răspundere penală în temeiul art. 23 alin. (1) Cod penal, conform art. 99 lit. a) Cod penal, să fie aplicată în privința lui Miroșnicenco Andrei măsura de constrângere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită, până la ameliorarea stării psihice.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- concluziile din raportul de expertiză judiciară nr. 201836S0072 din 20.07.2018, sunt vădit incorecte și nu reflectă dinamica stării de sănătate mintală a lui Miroșnicenco Andrei, iar recomandările expertului judiciar psihiatru sunt nefondate și periculoase în lumina dreptului omului, garantat de CEDO;

- tragerea la răspundere penală a persoanei incapabile Miroșnicenco Andrei nu este justificată în mod obiectiv și reprezintă o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția corectă a instanței în privința principiului caracterului personal al răspunderii penale, întrucât nu este pasibilă de răspundere penală persoana care, în timpul săvârșirii unei fapte prejudiciabile, se afla în stare de iresponsabilitate, adică nu putea să-și dea seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau nu putea să le dirijeze din cauza unei boli psihice cronice, a unei tulburări psihice temporare sau a altei stări patologice, cerințele legii ignorate însă de către prima instanță. În astfel de condiții factice, Miroșnicenco Andrei în mod inevitabil, urmează a fi absolvit de răspundere penală în fundamentul art. 23 alin. (1) Cod penal, motiv ce și a constituit drept temei pentru a introduce prezentul apel;

- tragerea la răspundere penală a persoanei incapabile Miroșnicenco Andrei, care la rândul său, ar crea situația în care persoana este supusă răspunderii penale și pedepsei penale ar fi o încălcare esențială a dreptului la un proces echitabil, consființit în art. 6, pct. 1 al CEDO și ca consecință a dreptului la apărare, or, în situația când Miroșnicenco Andrei în timpul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. c) Cod penal, se afla în stare de iresponsabilitate și nu putea să-și dea seama de acțiunile sale în aspectul legat de privațiunea ilegală de libertate a fratelui său Xxxx Xxxx și/sau nu putea să le dirijeze din cauza unei boli psihice cronice, inculpatul, printr-o hotărâre a instanței de apel, urmează a fi absolvit de răspundere penală prin efectul principiului caracterului personal al răspunderii

penale, stabilit în art. 6 Cod penal, coroborat cu prevederile art. 23 alin. (1) Cod penal;

- poziția primei instanțe în aspectul legat de atragerea la răspundere penală a inculpatului, care suferă de o boală psihică încă din copilărie, este absolut greșită și chiar periculoasă pentru pronunțarea unei sentințe întemeiate și legale în lumina scopului legii penale;

- prima instanță nu a argumentat corect și just motivele admiterii sau respingerii unor probe, pe ce circumstanțe de fapt și de drept s-a călăuzit la pronunțarea sentinței de condamnare, în baza căror temeuri a ajuns la concluzia privind atragerea la răspundere penală a inculpatului lipsit de capacitate de exercițiu;

- prima instanță incorect a concluzionat despre tragerea la răspundere penală a inculpatului Miroșnicenco Andrei, iar neprimirea acestor fapte esențiale pentru examinarea justă și corectă a dosarului penal de către prima instanță se datorează în special faptului că sentința criticată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază atragerea la răspundere penală a inculpatului în lipsa capacității de exercițiu;

- analiza comportamentului inculpatului Miroșnicenco Andrei atât înainte, cât și după săvârșirea faptei demonstrează lipsa indicilor care ar condiționa faptul că inculpatul prezintă un pericol deosebit pentru societate.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2019, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința atacată fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță motivat și întemeiat a ajuns la concluzia de vinovăție a inculpatului Miroșnicenco Andrei, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2), lit. c) Cod penal.

Instanța de apel a notat că deși inculpatul Miroșnicenco Andrei nu a fost prezent în ședința primei instanțe și a instanței de apel dat fiind caracterul de îmbolnăvire a acestuia, vinovăția lui este pe deplin dovedită prin probele prezentate de către partea acuzării, printre care:

- declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate Xxxx Xxxxx (f.d. 29-30, vol. II);

- declarațiile martorilor Fornea Liuba (f.d. 31-32, vol. II), Șimcic Aliona (f.d. 33-34, vol. II), Slănină Natalia (f.d. 35-36, vol. II), Godorogea Svetlana (f.d. 37-38, vol. II), Pavlenco Grigore (f.d. 39, vol. II), Ciochina Larisa (f.d. 43-44, vol. II), Cuvachin Anatolie (f.d. 45-46, vol. II), Stoinova Liubovi (f.d. 47-48, vol. II), Normac Lala (f.d. 49-50, vol. II).

- documentele cercetate în ședința de judecată, și anume:

- procesul-verbal de percheziție din 02.01.2018 din conținutul căruia reiese că, în cadrul acestei acțiuni procesuale Xxxxx Xxxx a fost depistat la domiciliul

său, situat în mun. xxxx, Xxxx, ap. Xxxx, după care a fost transportat și internat în spital (f.d. 56-57, vol. I);

- ordonanța și procesul-verbal de ridicare și examinare a obiectului din 19.06.2017, prin care au fost ridicate și examinate actele în baza cărora Xxxx Xxxx a fost internat la Centrul de plasament psiho-neurologic din s. Cocieri, r. Dubăsari pentru o perioadă de 1 an și anume: - extrasul din fișa de boală ambulatoriu în privința lui Xxxx Xxxx; - copia buletinului de identitate; scrisoarea din data de 4 ianuarie 2018; - îndreptarea nr. 1 privind internarea lui Xxxx Xxxx în Internatul psiho-neurologic din s. Cocieri, r. Dubăsari; - aviz-concluzie, acord; - comunicare nr. 1172 din 08.11.2017 și nr. 1162 din 02.11.2017 (f.d. 66-75, vol. I);

- ordonanța și procesul-verbal de ridicare și examinare a obiectului din 20.03.2018, prin care au fost ridicate de la reprezentantul Direcției Naționale Asistență Socială, și examinate actele dosarului în privința lui Xxxx Xxxx privind internarea acestuia în Instituția psiho-neurologică din s. Cocieri, r. Dubăsari (f.d. 85-104, vol. I);

- raportul de expertiză judiciară nr. 201831P0008 din 04.01.2018, din conținutul căruia reiese că, la momentul examinării medico-legale, careva vătămări corporale vizibile la Xxxx Xxxx nu au fost depistate (f.d. 108, vol. I);

- raportul de expertiză judiciară nr. 201836S0072 din 20.07.2018 din conținutul căruia reiese că, Miroșnicenco Andrei suferă de maladie psihică cronică și evolutivă: „*Schizofrenia formă paranoidă, sindrom paranoid*”. La momentul săvârșirii infracțiunii ce i se impută, Miroșnicenco Andrei nu avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și nu le putea dirija, deci nu putea acționa cu discernământ. În caz dacă în instanța de judecată va fi probată vinovăția lui Miroșnicenco Andrei, conform stării psihice el necesită a fi recunoscut iresponsabil. Actualmente comportamentul persoanei în stare de boală psihică este periculos pentru societate, în privința lui Miroșnicenco Andrei se recomandă aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical, în sens de a fi îndreptat la tratament prin constrângere într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă (IMSP SCP). Conform stării psihice în prezent Miroșnicenco Andrei nu are capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și nu poate dirija cu acțiunile sale, deci nu poate acționa cu discernământ (f.d. 147-155, vol. I).

Instanța de apel a notat că prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și, corect a concluzionat despre comiterea faptei prejudiciabile de către Miroșnicenco Andrei prevăzute de art. 166 alin. (2), lit. c) Cod penal, că la momentul săvârșirii infracțiunii ce i se impută, Miroșnicenco Andrei nu avea capacitatea de a-și da

seama de acțiunile sale și nu le putea dirija, deci nu putea acționa cu discernământ și față de ultimul urmează a fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical.

Totodată, instanța de apel a reținut că inculpatul Miroșnicenco Andrei a atentat la libertatea fizică a părții vătămate Xxxx Xxxx, fratele său, astfel că ultimul suferind de retard mental, a fost ținut contrar voinței sale, și imposibilității de a-și exprima voința, datorită stării de sănătate precare.

Aceste circumstanțe erau bine cunoscute inculpatului Miroșnicenco Andrei, care din diverse motive, cum sunt așteptarea unei hotărâri judecătorești de instituire a tutelei asupra lui Xxxx Xxxx, dar și dintr-o frică inexplicabilă și nemotivată de a-i fi sustras apartamentul, precum se exprima dânsul la momentul sosirii comisiei pentru verificarea stării de întreținere și îngrijire a pătimitului Xxxx Xxxx.

Instanța de apel a relatat că acest fapt se mai confirmă prin declarațiile martorului Ciochina Larisa, care a specificat că după cum a aflat ulterior, Alexei avea nevoie de îngrijire și a anunțat asistentul social responsabil de sectorul dat, Godorogea Svetlana, să meargă cu control la familia dată, pentru a stabili care este situația de fapt. Ultima, a anunțat-o că a fost în imposibilitate de a stabili ce se întâmplă, deoarece, deși l-a anunțat pe fratele lui Xxxx Xxxx că se va prezenta, nu i s-a permis accesul. Atunci a contactat medicul de familie ca împreună să verifice situația. Medicul de familie, Slănină Natalia, i-a comunicat că nici dumneaei nu are acces în apartamentul unde locuiește Xxxx Xxxx ca să verifice starea acestuia. După aceasta, împreună cu primăria au hotărât să iasă cu comisia multidisciplinară la fața locului. Atât medicul de familie, cât și asistentul social au menționat că s-a discutat cu Miroșnicenco Andrei și acesta va fi pe loc și va permite accesul. Când au ajuns la fața locului, au bătut în ușă, dar nimeni nu a răspuns. Medicul de familie l-a telefonat pe Miroșnicenco Andrei și l-a întrebat unde este. Acesta i-a răspuns că este la Chișinău și nu poate să se prezinte.

De asemenea martorul Cuvachin Anatolie a afirmat că după moartea mamei lui Miroșnicenco Andrei și Alexei, el nu a văzut ca Andrei să-1 fi scos pe Alexei la plimbare.

De altfel și martorul Stoinova Liubovi a indicat, că ea personal a mers la primărie și a rugat ca medicul de familie pe sector să verifice starea de sănătate a lui Alexei, deoarece acesta avea dureri mari de cap, avea des acces și i s-a promis că vor verifica situația lui Xxxx Xxxx.

Mai mult, instanța de apel a indicat că martorul Normac Lala a confirmat în ședința primei instanțe că inculpatul i-a comunicat ei că, el într-adevăr a fost contra ca medicii să-1 examineze pe Alexei și să-1 ia din apartament, motivând că ultimul era obișnuit cu membrii familiei sale și bona care avea grijă de el. Tot din spusele

inculpatului Miroșnicenco Andrei, cunoaște că după decesul mamei, când au rămas singuri, acesta s-a văzut nevoit să-și caute de lucru.

Instanța de apel a menționat că relatările acestor martori, cât și a celorlalți martori sunt confirmate pe deplin și nemijlocit prin procesul-verbal de percheziție din 02.01.2018, din conținutul căruia reiese că, în cadrul acestei acțiuni procesuale Xxxx Xxxx a fost depistat la domiciliul său, situat în mun. Strășeni, str. Iachir 2, ap. 33, după care a fost transportat și internat în spital, dar și prin raportul de expertiză judiciară nr. 201831P0008 din 04.01.2018, din conținutul căruia reiese că, la momentul examinării medico-legale, careva vătămări corporale vizibile la Xxxx Xxxx nu au fost depistate.

De asemenea, instanța de apel a stabilit corectitudinea soluției primei instanțe, la capitolul aplicării în privința lui Miroșnicenco Andrei, a măsurii de constrângere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă, concluzie pe deplin motivată, și întemeiată.

În acest sens, instanța de apel a notat că această măsură de constrângere este pe deplin justificată, anume prin raportul de expertiză judiciară nr. 201836S0072 din 20.07.2018, prin care s-a confirmat că inculpatul Miroșnicenco Andrei prezintă pericol pentru societate, în asemenea mod fiind impusă de drept necesitatea de aplicare a măsurilor de constrângere, și anume supravegherea în instituție psihiatrică, cu regim riguros.

Mai mult, s-a indicat că conform aceluiași raport de expertiză judiciară s-a atestat faptul că în momentul comiterii infracțiunii Miroșnicenco Andrei nu-și dădea seama de acțiunile sale și nu le putea dirija, acționând astfel fără discernământ, iar în cazul în care se va adevăra vina acestuia de comiterea faptelor infracționale, dânsul urmează a fi recunoscut iresponsabil.

Totodată, instanța de apel a respins argumentele apelantului ce țin de corectitudinea concluziilor din raportul de expertiză judiciară nr. 201836S0072 din 20.07.2018, menționând că în acest caz, apărătorul inculpatului urma să solicite efectuarea unei expertize judiciare repetate, ce nu a fost efectuat, mai mult nici nu s-a menționat în ce constau pretensele incorectitudini ce ar afecta legalitatea raportului de expertiză.

La fel, ce ține de argumentele apelantului că Miroșnicenco Andrei urmează fi absolvit de răspundere penală în temeiul art. 23 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a menționat în acest sens că poartă un caracter ambiguu, în situația în care Miroșnicenco Andrei prin sentința contestată nu a fost supus răspunderii penale și pedepsei penale, dar i s-a aplicat o măsură de constrângere cu caracter medical, ce e o măsură obligatorie în cazul constatării stării de iresponsabilitate a inculpatului în momentul comiterii infracțiunii, și această măsură nu constituie o măsură de pedeapsă penală, dar o măsură de siguranță.

Instanța de apel a apreciat ca nefondate și alegațiile inculpatului Miroșnicenco Andrei referitoare la faptul că dânsul ar fi perfect sănătos și nu ar suferi de careva dezabilități mentale, iar internarea sa într-o instituție psihiatrică, nu ar constitui decât o metodă ca acesta să fie lipsit ilegal de proprietatea sa, or, în cazul de față acest argument nu și-a găsit o confirmare faptică, deoarece potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201836S0072 din 20.07.2018, Miroșnicenco Andrei suferă de maladie psihică cronică și evolutivă: „Schizofrenia formă paranoidă, sindrom paranoid”, fapt atestat de experții judiciari, care au confirmat concluziile raportului de expertiză judiciară sub răspundere penală.

Mai mult, s-a notat că în situația în care inculpatul consideră că prin aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical, dânsul ar putea fi lipsit ilegal de proprietatea sa, inculpatul nu este lipsit de dreptul de adresare organelor de resort, prin intermediul organelor tutelare, iar după caz în mod direct organelor de ocrotire a normelor de drept.

La fel, instanța de apel a stabilit că nu poate fi admis nici motivul inculpatului de referință la faptul că nu ar fi existat temeiuri pentru numirea expertizei judiciare, or, conform art. 143 alin. (1), pct. 3) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea stării psihice și fizice a bănuitului, învinuitului, inculpatului - în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal, astfel s-a notat că în speță organul de urmărire penală corect a constatat necesitatea privind dispunerea unei expertize judiciare, în vederea stabilirii cu exactitate responsabilitatea inculpatului, dar și capacitatea acestuia de a-și da seama de acțiunile sale.

În același sens, s-au respins și alegațiile privind pretinsa falsificare a raportului de expertiză judiciară nr. 201836S0072 din 20.07.2018, dar și că de fapt nu a fost efectuată nici o expertiză, dânsul fiind ținut forțat în instituția psihiatrică, unde forțat i s-au administrat medicamente în pastile, și injecții, de vreme ce aceste afirmații nu sunt confirmate prin probe pertinente și admisibile, mai mult, fiind efectuată expertiza judiciară nr. 201836S0072 din 20.07.2018 experții au fost preîntâmpinați despre răspunderea penală în cazul unei concluzii false, în temeiul art. 312 Cod penal.

Instanța de apel a notat că deși inculpatul Miroșnicenco Andrei a făcut referire la careva pretinse încălcări a dreptului la apărare, prin prezentarea unui apărător în cadrul urmăririi penale, care nu a dorit să îi apere interesele, din considerentul că în cadrul urmăririi penale inculpatul a fost asigurat cu apărător, inclusiv cu avocatul care i-a apărat drepturile în baza unui contract de asistență juridică, care a participat și în ședința primei instanțe, precum și în instanța de apel.

La fel, instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului cu referire la pretensele interese ale unor funcționari ai Primăriei or. Strășeni, Procuraturii Strășeni, Inspectoratului de Poliție Strășeni, dar și a Judecătoriei Strășeni în lipsirea de proprietate asupra bunului imobil, menționând că aceste afirmații poartă un caracter formal, convențional și nejustificat.

4. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către avocatul Aronov Roman în numele inculpatului Miroșnicenco Andrei, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și art. 6, 13 CEDO, art. 7-8, 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10.12.1948, și solicită casarea sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Miroșnicenco Andrei să fie absolvit de răspundere penală în temeiul art. 23 alin. (1) Cod penal, coroborat cu prevederile art. 6 Cod penal, iar conform art. 99 lit. a) Cod penal, să-i fie aplicată lui Miroșnicenco Andrei, măsura de constrângere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită, până la ameliorarea sănătății psihice.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de atragere la răspundere penală a inculpatului lipsit de capacitate de exercițiu, a fost comisă o eroare gravă de fapt;

- este neîntemeiată soluția instanțelor de judecată de condamnare a unei persoane lipsite de capacitate de exercițiu, or nu s-au demonstrat toate faptele care puteau duce la o concluzie corectă cu privire la atragerea la răspunderea penală a inculpatului incapabil;

- instanțele ierarhic inferioare nu au întreprins toate măsurile procesuale necesare examinării complete și multilaterale a cazului în aspectul legat de stabilirea/individualizarea pedepsei în privința inculpatului, efectuând o cercetare judecătorească vădit incompletă;

- luând cunoștință cu raportul de expertiză judiciară nr. 201836S0072 din 20.07.2018, avocatul Aronov Roman, în interesele lui Miroșnicenco Andrei, a invocat faptul că nu este de acord cu concluziile expertului judiciar psihiatru Mardari Elena, întrucât concluziile acestui expert sunt vădit incorecte și nu reflectă dinamica stării de sănătate mintală a lui Miroșnicenco Andrei, iar recomandările expertului judiciar psihiatru sunt nefondate și periculoase în lumina dreptului omului, garantat de CEDO;

- atragerea la răspundere penală a persoanei incapabile, nu este justificată în mod obiectiv și reprezintă o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței în lumina principiului caracterului personal a răspunderii penale, întrucât nu este pasibilă de răspundere penală persoana care în timpul săvârșirii unei fapte

prejudiciabile, se afla în stare de iresponsabilitate, prin ce se încalcă art. 6 alin. (1) CEDO, or inculpatul Miroșnicenco Andrei urma a fi absolvit de răspundere penală în temeiul art. 23 alin. (1) Cod penal;

- sentința primei instanțe și decizia instanței de apel în aspectul legat de tragerea la răspundere penală a inculpatului incapabil, sunt în mod vădit neîntemeiate, ilegale, din toate sensurile, sub aspect de fapt și de drept și fără un conținut efectiv, iar prin pronunțarea sentințelor recurate instanțele ierarhic inferioare au încălcat esențial dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de CtEDO;

- instanțele ierarhic inferioare n-au argumentat corect și just motivele admiterii sau respingerii unor probe, pe ce circumstanțe de fapt și de drept s-au călăuzit la pronunțarea sentinței de condamnare, în baza căror temeieri au ajuns la concluzia privind atragerea la răspundere penală a inculpatului lipsit de capacitate de exercițiu

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- faptul că instanțele ierarhic inferioare nu au examinat corect și just fondul cauzei, nu au stabilit veritatea social-juridică, iar prin adoptarea unei pedepse neechitabile a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil;

- analiza comportamentului lui Miroșnicenco Andrei înainte cât și după săvârșirea faptei, demonstrează lipsa indicilor care au condiționat faptul că inculpatul prezintă un pericol deosebit pentru societate.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, menționând că instanțele ierarhic inferioare la stabirea regimului de supraveghere și-au întemeiat soluția pe recomandările expertului judiciar și pe personalitatea făptuitorului, iar dezacordul recurentului cu regimul stabilit este declarativ și nu poate servi ca temei pentru casarea deciziei contestate.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conducându-se de dispozițiile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță, Colegiul penal lărgit atestă că recurentul invocă ca temeiuri de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume cazurile când: *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”*, precum și încălcarea art. 6, 13 CEDO, art. 7 - 8, 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10.12.1948.

Verificând materialele cauzei prin prisma aspectelor și temeiului de recurs invocat, Colegiul penal lărgit constată că se confirmă incidența temeiului de recurs invocat, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: **dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis**, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, **dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate** și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite

instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Coraportând decizia instanței de apel, la rigorile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

Colegiul penal lărgit, verificând materialele cauzei penale, constată că prima instanță în sentință (f.d. 72-73, vol. II) deși face referire la raportul de expertiză judiciară nr. 201836S0072 din 20.07.2018 (f.d.147-155, vol. I), prin care s-a constatat că inculpatul Miroșnicenco Andrei **la momentul săvârșirii infracțiunii nu avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și nu le putea dirija, deci nu putea acționa cu discernământ, acesta urmând a fi recunoscut iresponsabil**, aceasta pripit și-a întemeiat soluția în privința inculpatului Miroșnicenco Andrei în baza art. 23 alin. (2) Cod penal, ce stipulează că *„nu este pasibilă de pedeapsă persoana care, deși a săvârșit infracțiunea în stare de responsabilitate, înainte de pronunțarea sentinței de către instanța de judecată s-a îmbolnăvit de o boală psihică care a lipsit-o de posibilitatea de a-și da seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau de a le dirija. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, iar după însănătoșire – ea poate fi supusă pedepsei”*, pronunțând în consecință o sentință **de tragere la răspundere penală** a inculpatului Miroșnicenco Andrei **cu recunoaștere acestuia vinovat** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea în privința acestuia a unei măsuri de constrângere cu caracter medical.

În acest sens, se atestă că prima instanță a omis, având în vedere circumstanțele particulare ale speței, să verifice aplicabilitatea în speță a prevederilor art. 23 alin. (1) Cod penal, ce prevăd că *„Nu este pasibilă de răspundere penală persoana care, în timpul săvârșirii unei fapte prejudiciabile, se afla în stare de iresponsabilitate, adică nu putea să-și dea seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau nu putea să le dirijeze din cauza unei boli psihice cronice, a unei tulburări psihice temporare sau a altei stări patologice. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, prevăzute de prezentul cod”*.

Ulterior, la judecarea apelului, instanța de apel, contrar prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, nu a verificat, identificat și corectat această eroare de drept admisă de prima instanță, și a menținut fără modificări sentința primei instanțe de tragere la răspundere penală a inculpatului Miroșnicenco Andrei, fără a stabili cu certitudine dacă la momentul săvârșirii infracțiunii, acesta era responsabil

sau iresponsabil și corespunzător în privința lui urmau a fi aplicate prevederile art. 23 alin. (1) sau alin. (2) Cod penal, totodată, fără a lua în considerare și verifica conținutul raportului de expertiză nr. 201836S0072 din 20.07.2018 (f.d. 147-155 vol. I) prin care s-a constatat că inculpatul Miroșnicenco Andrei **la momentul săvârșirii infracțiunii nu avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și nu le putea dirija, deci nu putea acționa cu discernământ, acesta urmând a fi recunoscut iresponsabil**, deși acest motiv a fost invocat și în cererea de apel declarată de avocat în numele inculpatului, în privința căruia instanța de apel s-a expus superficial în decizia sa, printr-o interpretare eronată a circumstanțelor de fapt ale speței în coraport cu normele legale specificate, ce nu poate fi acceptat de instanța de recurs ordinar.

În acest context, Colegiul penal lărgit indică că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

Totodată, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, Curtea a reținut că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel la judecarea apelului nu a respectat pe deplin normele procesuale expuse supra, precum și jurisprudența CtEDO enunțată, și a comis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, prin ce a fost afectată soluția adoptată și astfel recursul declarat urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

7. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o

hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Aronov Roman în numele inculpatului Miroșnicenco Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Miroșnicenco Andrei Xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **29 august 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor